

[Forsvarsministeren.]

modifikationer og reduktioner på en række punkter, således at man nåede frem til, hvad det over en længere, men nærmere fastsat periode måtte anses for nødvendigt at anskaffe.

De opgørelser, som på denne måde er fremkommet, omfatter følgende materielkategorier:

For flyvevåbnet drejer det sig foruden fly om raketter til fly, luftværnsraketter, ammunition, databehandlingsmateriel og andet elektronisk materiel til kontrol- og varslingstjenesten.

Behovet i søværnet gælder i første række anskaffelse af nye skibe som forudsat ved forsvarsforliget, dernæst et begyndende erstatningsbyggeri for skibe, som om nogle år må udrangeres, og endvidere sådant materiel som luftværnsraketter, ammunition, miner, helikoptere, signalmateriel og databehandlingsmateriel til skibene.

I hæren findes behov for anskaffelse af håndvåben, panserværnsvåben, kampvogne, selvkørende artilleri og ammunition hertil. Endvidere signalmateriel, såkaldt infrarødt materiel, radar- og ABC-materiel, luftværnsmateriel, helikoptere og lette fly. Endelig skal jeg som et af hærens mest påtrængende behov nævne pansrede mandskabsvogne foruden andre køretøjer.

Hertil føjer sig et betydeligt behov i hjemmeværnet, hvor bl. a. en udskiftning af geværer og maskingeværer hører til de kommende års behov.

Det er naturligvis vanskeligt med sikkerhed at opgøre den pengemæssige værdi af disse behov og navnlig da på sådanne områder som f. eks. kampfly og luftværnsmateriel, hvor det knap nok endnu kan fastslås, hvilke typer vi endeligt må bestemme os for.

Ser vi imidlertid bort fra kampfly, som vi stadig forudsætter leveret som våbenhjælp, og fra det allerede aftalte skibsbygningsprogram såvel som fra de beredskabsanskaffelser, hvortil der i efteråret bevilgedes 75 mill. kr., er den samlede værdi af de opgjorte behov i runde tal anslået til noget over 1 milliard kr. for hæren, noget over 600 mill. kr. for søværnet, godt 100 mill. kr. for flyvevåbnet og omkring 100 mill. kr. for hjemmeværnet. Jeg understreger, at langt den største del af dette

behov ligger inden for rammerne af, hvad vi i 1960 forudsatte anskaffet på våbenhjælpsbasis.

Som jeg sagde til indledning, lå det allerede i 1960 klart, at den nye forsvarsordning forudsatte en betydelig materieltilgang, men nogen endelig eller prisberegnede opgørelse forelå ikke dengang, og vi havde ikke grundlag for at forestille os, at udgifterne havde så stort et omfang, som de senere undersøgelser har vist.

Behovets omfang må ses i sammenhæng med den rivende tekniske udvikling på disse områder og med den nye taktik, som bl. a. afspejler sig i omdannelsen af hærens dækningsstyrker til panserinfanteri med deraf følgende krav om f. eks. pansrede mandskabsvogne, flere og bedre kampvogne, selvkørende artilleri og panserværnsvåben og i den stærke anvendelse af helikoptere, som man nu kan konstatere i andre landes forsvar.

Den tekniske udvikling, som allerede nu har omsat sig i øgede behov i forhold til 1960, viser sig f. eks. på håndvåbenenes, raket- og signalmateriellets område. Jeg kan i denne forbindelse også pege på materielkategorier som radarmateriel, infrarødt materiel og det meget dyre, men også meget nødvendige nye databehandlingsmateriel til flyvevåbnet og søværnet. Det er alle disse omstændigheder, der sammen med de tidligere foreliggende mangler har gjort, at vi nu står over for et materielproblem af så betydelig størrelsesorden.

Selv om vi indtil for nylig ikke har haft nogen sikker forestilling om, hvorvidt der fremover kunne påregnes amerikansk våbenhjælp i større omfang, er dette forhold dog ikke ensbetydende med, at våbenhjælpen har været standset, eller at vi har undladt anskaffelser for nationale midler i de to år, der er forløbet, siden forsvarsforliget blev indgået.

I finansårene 1960-61 og 1961-62 er der på forswarets investeringsbudget foretaget nyanskaffelser eller bevilget midler til igangværende nyanskaffelser for i alt 160,3 mill. kr.

Det drejer sig for hærens vedkommende om 49 mill. kr. bl. a. til våben og ammunition, mundering og transport-, signal- og sanitetsmateriel.

Søværnet har anvendt 61,8 mill. kr. bl. a. til anskaffelse af ammunition, for-